

การเรียนการสอนในคลินิกปริทันตวิทยาของนิสิต ปริญญาบัณฑิต

ชนินทร์ เตชะประเสริฐวิทยา ท.บ.¹

อรรวรรณ จรัสกุลางกูร วท.ม., ท.บ.¹

¹ ภาควิชาปริทันตวิทยา คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงการเรียนการสอนในคลินิกปริทันตวิทยาของนิสิตปริญญาบัณฑิต ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการในคลินิก ความร่วมมือของผู้ป่วย สมรรถนะของวิชาชีพที่นิสิตทำได้ และคุณภาพการเรียนการสอน

วัสดุและวิธีการ ส่งแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการในคลินิก ความร่วมมือของผู้ป่วย สมรรถนะของวิชาชีพที่นิสิตทำได้ และคุณภาพการเรียนการสอน ให้กับทันตแพทย์ที่มีรหัสเลขประจำตัวนิสิต 40 จำนวน 100 คน และนิสิตทันตแพทย์ที่มีรหัสเลขประจำตัวนิสิต 41 จำนวน 102 คน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 รุ่นได้ปฏิบัติงานของคลินิกรวม และสหคลินิก โดยเฉพาะคลินิกปริทันตวิทยาในลักษณะเดียวกันในการศึกษาปีที่ 4,5 และ 6 หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนมา ได้รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ด้วยการใช้ SPSS-PC software package

ผลการศึกษา ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 156 ฉบับ พบปัญหามากและปัญหามากที่สุดในหัวข้อการบริหารจัดการในคลินิก เรื่องการรักษาผู้ป่วยไม่เสร็จในการรักษาขั้นต้น และหัวข้อดมดมมิขเสียว่าย ร้อยละ 38.46-40.38 สำหรับหัวข้อความร่วมมือของผู้ป่วย นิสิตปี 4 ปี 5 และปี 6 พบปัญหามากและปัญหามากที่สุดในเรื่องความไม่ร่วมมือในการแปรงฟัน และใช้ไหมขัดฟัน ร้อยละ 22.43, 42.95 และ 31.41 ตามลำดับ หลังจากจบการศึกษาปีที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถามมีสมรรถนะของวิชาชีพ คือสามารถดูดหินน้ำลายและเกลารากฟัน สามารถตรวจหาหินน้ำลาย และสามารถสอนและชักจูงผู้ป่วยให้ดูแลอนามัยช่องปาก ในรายที่มีร่องลึกปริทันต์ไม่เกิน 5 มิลลิเมตร ได้มากและมากที่สุดรวมร้อยละ 80.13 ส่วนหัวข้อคุณภาพการเรียนการสอน พบว่าร้อยละ 69.01 ของจำนวนอาจารย์ประจำที่ได้สอตแทรกคุณธรรม และจริยธรรมทางทันตแพทย์ ร้อยละ 71.19 ของจำนวนอาจารย์พิเศษที่ตอบข้อซักถามของนิสิตให้เข้าใจได้ง่าย ส่วนหัวข้ออาจารย์ที่ไม่อธิบายเหตุผลในการเข้ดงานผ่าน-ไม่ผ่าน มีจำนวนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษถูกประเมินน้อยสุด คือ ร้อยละ 8.60 และ 2.92 ตามลำดับ

สรุป ประเด็นสำคัญในหัวข้อการบริหารจัดการในคลินิกพบว่า ภาควิชาปริทันตวิทยามีผู้ป่วยที่เป็นโรคปริทันต์อักเสบที่มีความรุนแรงระดับปานกลาง ในจำนวนไม่เพียงพอกับนิสิต ส่วนหัวข้อความร่วมมือของผู้ป่วยพบว่า ผู้ป่วยไม่เข้าใจระบบการรักษาที่ต้องนัดหลายครั้งและใช้เวลานาน รวมทั้งความเจ็บปวดจากการรักษา ผู้ป่วยไม่ให้ความสำคัญของการรักษา สำหรับหัวข้อสมรรถนะของวิชาชีพที่นิสิตทำได้พบว่า นิสิตสามารถทำได้ตามมาตรฐานของสมรรถนะวิชาชีพ ที่ภาควิชาปริทันตวิทยา กำหนดให้ทันตแพทย์ศาสตรบัณฑิตสามารถรักษาผู้ป่วยโรคเหงือกอักเสบ และโรคปริทันต์อักเสบระดับต้นและระดับกลางที่มีร่องลึกปริทันต์ไม่เกิน 5 มิลลิเมตร และหัวข้อคุณภาพการเรียนการสอนมีข้อเสนอแนะบางประเด็นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนทางคลินิก จากผลสรุปของแบบสอบถามอาจเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับภาควิชาปริทันตวิทยา คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่จะกำหนดให้ชัดเจนว่า ทันตแพทย์ศาสตรบัณฑิตที่จบการศึกษา จะมีความสามารถในการประกอบวิชาชีพอย่างไร ด้วยการปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอน วิธีจัดการเรียนการสอน รวมทั้งตั้งเกณฑ์มาตรฐานของสมรรถนะวิชาชีพ

(ว กบส จุฬาฯ 2547;27:87-97)

คำสำคัญ : การเรียนการสอนในคลินิก

Learning and teaching system of undergraduate periodontal clinic

Chanin Taechaprasertwittaya D.D.S.¹

Orawan Charatkulangkun D.D.S., M.Sc. (Periodontology)¹

¹Department of Periodontology, Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

Abstract

Objective The purpose of this study was to investigate learning and teaching system of undergraduate periodontal clinic concerning clinical management, patient compliance, student competencies and learning and teaching quality.

Materials and Methods Questionnaires consisting of general information, clinical management, patient compliance, student competencies and learning and teaching quality were distributed to 202 subjects. One hundred dentists with the first two digit student ID No. of 40 and 102 students with the first two digit student ID No. of 41 were two subject groups. Both groups used the same periodontal clinical practice system in the 4th, 5th and 6th academic year. Questionnaires were collected for descriptive data analysis by using SPSS-PC package.

Results Taken together, a total of 156 questionnaires were returned. In the 5th and 6th academic year, approximately 40% of the respondents reported that they often and very often had clinical management problems concerning inability to complete hygienic phase of periodontal treatment and easy damage of disposable prophylaxis-head. Patient compliance problem in terms of using toothbrush and dental floss, were often and very often reported by 22.43%, 42.9% and 31.41% of the respondents in the 4th, 5th and 6th academic year, respectively. After completion of the 6th academic year, 80.13% of the respondents reported that they were competent and highly competent in treating periodontal patients with pocket depth \leq 5 mm. by scaling and root planing, detecting subgingival calculus and oral hygiene instruction and motivation. For learning and teaching quality, 69.01% of the full-time periodontal staffs gave dental ethics while teaching. Part-time periodontal staffs were able to answer and clear the students' questions the most (71.19%). Only 8.60% and 2.92% of the full-time and part-time periodontal staffs, respectively, were noted on never explaining the quality of clinical work.

Conclusions The information from questionnaires showed some important problem in clinical practice system of undergraduate periodontal clinic, as follow. Moderate periodontitis patients were in short supply for the students. Patients did not satisfy for too many and too long period of treatment, while some reported of painful treatment. Some patients did not concern on their diseases and treatment also reported as another problem. However, high level of dental competency in treatment of gingivitis and mild to moderate periodontitis patients was noted in this study. Other comments and suggestions were also given. Therefore the results from this study may be used as a guideline to set competency statement of periodontal treatment for the upcoming dental educational curriculum.

(CU Dent J 2004;27:87-97)

Key words : clinical learning and teaching system